

АНАЛІЗ СОРТОВИХ РЕСУРСІВ ГРЕЧКИ ЇСТІВНОЇ (*FAGOPYRUM ESCULENTUM MOENCH.*)

БАГАН А.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
orcid.org/0000-0001-8851-5081

Полтавський державний аграрний університет

ШАКАЛІЙ С.М. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
orcid.org/0000-0002-4568-1386

Полтавський державний аграрний університет

РИБАЛЬЧЕНКО А.М. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент
orcid.org/0000-0002-2308-7853

Полтавський державний аграрний університет

Постановка проблеми. Гречка є важливою круп'яною культурою, яка характеризується збалансованим комплексом білків і вітамінів та відмінними смаковими якостями. Попит на продукцію гречки зростає також за рахунок споживання гречаного меду, використання її як складової здорового харчування. Вона є традиційною сільськогосподарською культурою для певної зони вирощування. Сучасний сортимент гречки характеризується високим продуктивним потенціалом та добрими показниками якості продукції. Сорти гречки мають різний тип росту, тривалість вегетаційного періоду та технологічні властивості, що сприяють, в свою чергу, підвищенню рівня урожайності та запобіганню втратам зерна під час збирання. Але все ж значним недоліком даної культури є висока чутливість рослин до абіотичних факторів, зокрема у період формування генеративних органів [3; 11; 13; 14].

Тому на сьогоднішній день залишається актуальним вивчення сучасного сортименту гречки різного еколого-географічного походження за даними показників господарської придатності та проявом морфологічних ознак.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для отримання високої і стабільної урожайності сільськогосподарських культур, зокрема і гречки, є використання сортів і гібридів із високим продуктивним потенціалом та здатністю реалізувати його за умов зміни клімату, а також застосування сучасних технологій вирощування для відповідної ґрунтово-кліматичної зони. Але важливим є також і встановлення реакції вирощуваних сортів сільськогосподарських культур на стійкість рослин до біотичних та абіотичних чинників [9; 10; 19].

Так, сучасні сорти гречки, крім високої продуктивності та доброї якості, повинні мати високу стійкість до біотичних та абіотичних факторів, різнитися за придатністю до різних технологій вирощування. В Україні створено 14 сортів гречки української селекції, які характеризуються високими показниками урожайності і якості продукції, порівняно з існуючими сортами, але ще не повністю задовольняють вимоги виробництва [7; 17].

Для роботи з вихідним матеріалом за ознаками продуктивності і стійкості до абіотичних факторів середовища в якості джерел використовують колекції

генофонду Національного центру генетичних ресурсів рослин України, які характеризуються широким генетичним різноманіттям видового та сортового складу роду *Fagopyrum Mill.* різного еколого-географічного походження [8; 12].

На рівень формування урожайності значний вплив мають короткий період цвітіння, низький рівень гілкування, стійкість до хвороб і обсипання. Тому основним завданням селекціонерів є створення самофертильних, самоплідних сортів. Перевагу мають ранньостиглі сорти гречки, які характеризуються рівномірним і дружнім дозріванням, що дає змогу отримати вирівняне насіння з високими якостями [1; 15; 16; 18].

Останнім часом для підвищення рівня прибутковості виробництва продукції гречки державою впроваджено дотування на її вирощування, що дозволить збільшити її цінність як маржинальної сільськогосподарської культури, а виробництво вести не тільки для забезпечення внутрішнього попиту, а й пропонувати дану продукцію на експорт [2; 13].

Мета. Мета статті полягала у вивченні сортименту гречки їстівної за проявом показників господарської придатності та морфологічними ознаками.

Матеріали та методика досліджень. Дослідження сортименту гречки їстівної проводили за показниками господарської придатності та морфологічними ознаками за даними Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні [4] та Інформаційно-довідкової системи «Сорт» [6]. Об'єкт досліджень – 21 сорт гречки їстівної.

Серед показників господарської придатності вивчали: урожайність (т/га), масу 1000 зерен (г), висоту рослини (см), тривалість вегетаційного періоду (діб), вміст білка (%), плівчастість (%). У сортів гречки їстівної досліджували прояв наступних морфологічних ознак: рослини (тип росту, загальна кількість суцвіть, час досягання), стебла (антоціанове забарвлення, за довжиною, кількість вузлів), квітки (розмір, забарвлення пелюсток), насінини (за довжиною, форма, забарвлення шкірки). Статистичну обробку показників господарської придатності гречки їстівної визначали методом варіаційного аналізу за допомогою програми Статистика 12,0 [5].

Результати досліджень. За даними досліджень показники господарської придатності сортів гречки їстівної варіювали у межах: урожайність – 1,79-2,77 т/га, маса 1000 зерен – 27,4-31,9 г, висота рослини – 87,5-115,5 см, тривалість вегетаційного періоду – 70-101 діб, вміст білка – 14,8-17,3 %, плівчастість – 18,5-23,9 %. (табл. 1).

За результатами варіаційного аналізу майже всі показники господарської придатності сортів гречки їстівної характеризувалися слабким варіюванням ($V=4,4-10,1$ %). Лише показник урожайності мав коефіцієнт варіації середньої сили ($V=12,1$ %).

Проаналізувавши прояв морфологічних ознак у досліджуваних сортів гречки їстівної, було встановлено, що за ознаками рослини виділені такі ступені їх виявлення: тип росту – детермінантний (40,9 %), індетермінантний (59,1 %); загальна кількість суцвіть – мала (31,3 %), середня (18,8 %), велика (49,9 %); час досягання – середній (65,2 %), пізній (34,8 %) (рис. 1).

За ознаками стебла досліджувані сорти характеризувалися наступними ступенями їх виявлення: антоціанове забарвлення – помірне (82,4 %), сильне (17,6 %); за довжиною – середнє (6,3 %), довге (93,7 %); кількість вузлів – мала (5,6 %), середня (22,2 %), велика (72,2 %) (рис. 2).

Ознаки квітки сортів гречки їстівної мали наступні ступені вияву: розмір – середній (33,3 %), великий (61,9 %), дуже великий (4,8 %); забарвлення

пелюсток – біле (76,2 %), блідо-рожеве (19,0 %), світло-червоне (4,8 %) (рис. 3).

За ознаками насінини досліджувані сорти характеризувалися наступними ступенями їх виявлення: за довжиною – коротка (6,6 %), середня (46,7 %), довга (46,7 %); форма – ромбічна (75,0 %), трикутна (6,3 %), еліптична (6,3 %), овальна (12,4 %); забарвлення шкірки – помірно-коричневе (68,8 %), темно-коричневе (31,2 %) (рис. 4).

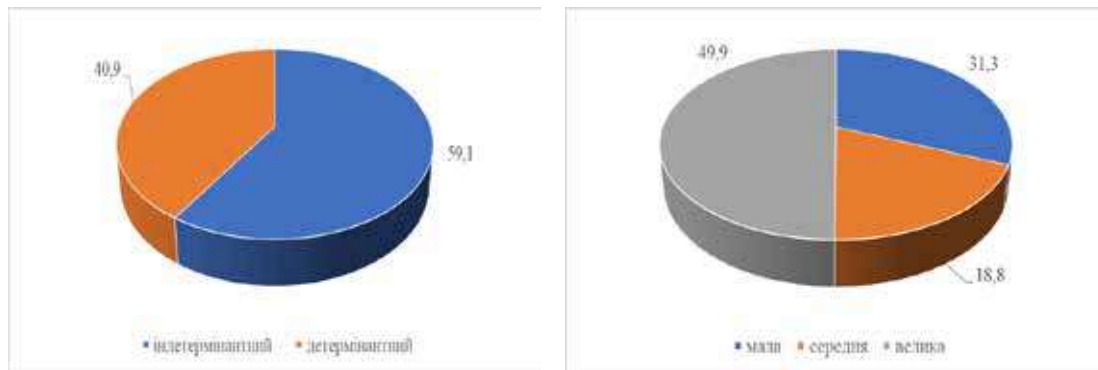
Висновки. За даними результатів досліджень було встановлено, що показники господарської придатності у досліджуваних сортів гречки їстівної, а саме: маса 1000 зерен, висота рослини, тривалість вегетаційного періоду, вміст білка та плівчастість характеризувалися слабким варіюванням ($V=4,4-10,1$ %), показник урожайності мав варіювання середньої сили ($V=12,1$ %).

За проявом морфологічних ознак досліджуваних сортів переважали наступні їх ступені виявлення: за ознаками рослини – індетермінантний тип росту, із великою кількістю суцвіть та середнім часом досягання; за ознаками стебла – довге стебло, із помірним антоціановим забарвленням та великою кількістю вузлів; за ознаками квітки – великий розмір квітки із білим забарвленням пелюсток, за ознаками насінини – середньої довжини або довга насінина, ромбічної форми, із помірно-коричневим забарвленням шкірки.

Таблиця 1

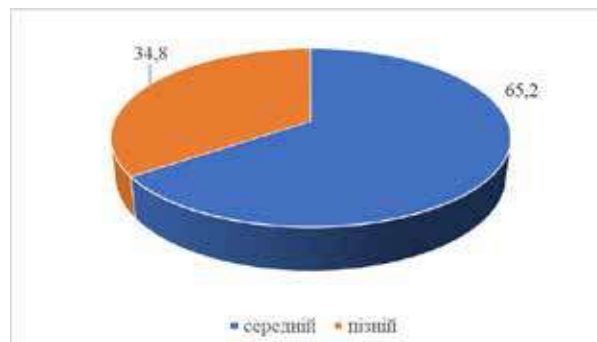
Показники господарської придатності сортів гречки їстівної

Сорт	Урожайність, т/га	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см	Тривалість вегетаційного періоду, діб	Вміст білка, %	Плівчастість, %
Антарія	2,77	28,0	97,5	86	15,9	21,5
Володар	2,32	29,4	115,5	96	14,9	20,5
Воля	2,31	28,1	106,3	89	16,5	22,4
Дея	2,08	31,1	95,2	101	14,8	21,9
Ескалар	2,10	28,5	97,5	80	15,5	21,5
Крупинка	2,25	30,0	88	79	15,5	18,5
Медова	2,49	31,9	100,8	96	14,8	20,4
Ольга	1,82	29,0	96,7	88	17,3	23,4
Петропавлівська	2,72	31,9	104,4	100	15,5	21,5
Подільська	2,08	31,3	108,0	99	15,5	21,4
Покровська	2,35	27,8	108,5	100	15,9	20,5
Рута	1,84	27,8	96,1	89	16,4	23,9
Селяночка	1,84	27,4	95,7	87	16,3	22,6
СИН-3/02	2,02	28,0	108,6	92	16,4	22,4
Слобожанка	1,95	28,6	97,5	83	16,5	19,8
Софія	2,13	27,8	109,4	89	16,0	22,3
Сумчанка	2,00	30,0	87,5	70	15,5	19,5
Українка	2,01	28,5	90,0	80	15,5	21,5
Христина	2,34	28,8	99,6	99	15,3	20,5
Ювілейна 100	1,79	30,8	113,5	97	16,9	23,7
Ярославна	2,45	29,0	100,5	85	15,5	20,1
середнє	2,14	29,0	99,7	88	15,8	21,4
$lim_{min}-lim_{max}$	1,79-2,77	27,4-31,9	87,5-115,5	70-101	14,8-17,3	18,5-23,9
$V, \%$	12,1	4,6	8,0	10,1	4,4	6,5

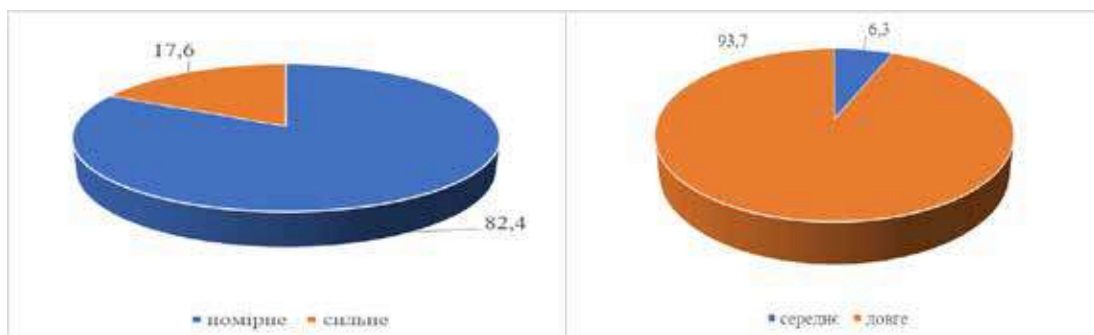
а) тип росту

б) загальна кількість суцвіть

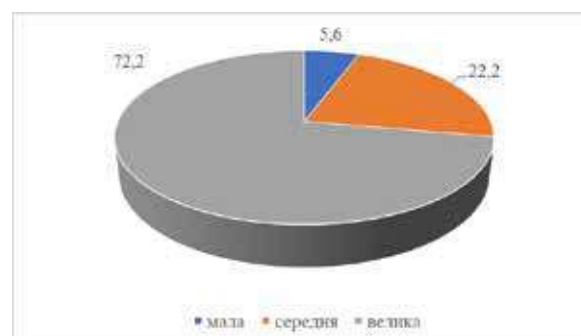
в) час досягання

Рис. 1. Прояв морфологічних ознак рослини у сортів гречки їстівної, %

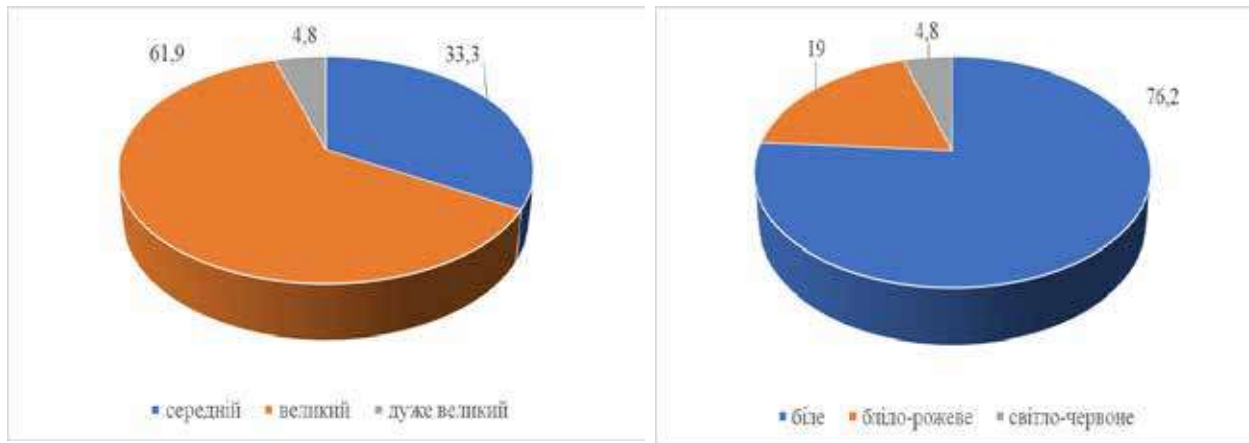
а) антоціанове забарвлення

б) за довжиною

в) кількість вузлів

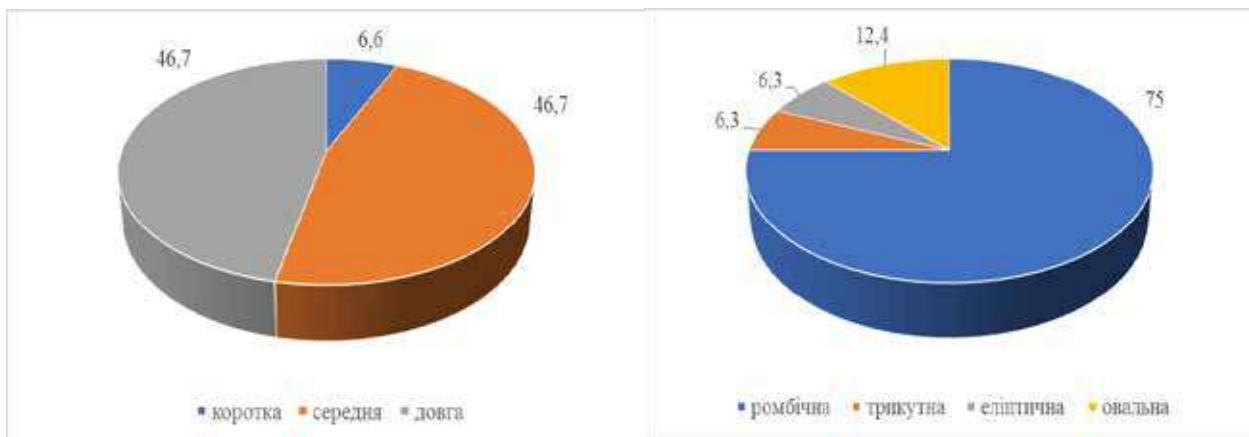
Рис. 2. Прояв морфологічних ознак стебла у сортів гречки їстівної, %

а) розмір

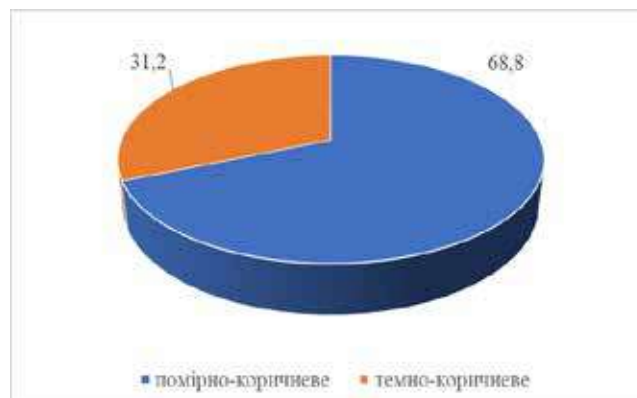
б) забарвлення пелюсток

Рис. 3. Прояв морфологічних ознак квітки у сортів гречки їстівної, %

а) за довжиною

б) форма

в) забарвлення шкірки

Рис. 4. Прояв морфологічних ознак насінини у сортів гречки їстівної, %

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Білоножко В.Я., Березовський А.П., Полторецький С.П., Полторецька Н.М. Агробіологічні та екологічні основи виробництва гречки: монографія. Миколаїв: Видавництво Ірини Гудим, 2010. 332 с.
2. Вільчинська Л., Камінна О., Диянчук М. Селекція гречки для умов Лісостепу України. *Вісник Львівського національного аграрного університету*. Сер. Агрономія. 2018. № 22. С. 148–152.
3. Вільчинська Л.А., Городиська О.П., Диянчук М.В. Селекція гречки на стійкість до несприятливих факторів навколишнього середовища. *Фактори експериментальної еволюції організмів*. 2020. Т. 27. С. 55–60. DOI: 10.7124/FEEO.v27.1302.
4. Державний реєстр сортів, придатних для поширення в Україні. 2026. <https://me.gov.ua/view/16578269-2d32-4855-8c70-cd3d084a4a8c>
5. Єщенко В.О., Копитко П.Г., Опришко В.П., Костогриз П.В. Основи наукових досліджень в агрономії. К.: Дія, 2005. 288 с.
6. Інформаційно-довідкова система "Сорт". <http://sort.sops.gov.ua/>
7. Козаченко М.Р., Васько Н.І., Солонечний П.М., Наумов О.Г. Нові форми ячменю ярого, створені методом гібридизації. *Селекція і насінництво*. 2014. Вип. 106. С. 42-51.
8. Музафарова В.А., Падалка О.І., Рябчун В.К., Петухова І.А. Адаптивність зразків колекції пшениці м'якої ярої до умов східної частини Лісостепу України. *Генетичні ресурси рослин*. 2015. № 16. С. 42-50.
9. Рибальченко А.М., Баган А.В. Аналіз сортових ресурсів нуту звичайного за комплексом господарсько-цінних ознак в Україні. *Український журнал природничих наук*. 2026. № 15. С. 185-193. <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.15.2026.18>
10. Рибальченко А.М., Іваненко Р.С. Оцінка сортових ресурсів гороху за комплексом господарсько-цінних ознак в умовах Лісостепу України. *Таврійський науковий вісник*. 2024. Вип. 139. Ч. 2. С. 31-40. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.139.2.5>
11. Тригуб О.В. Агробіологічний підбір сортів гречки за продуктивними ознаками. *Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (7 червня 2019 р., м. Київ)*. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. С. 57–60.
12. Тригуб О.В. Джерела продуктивності та адаптивності гречки. *Генетичні ресурси рослин*. 2016. № 18. С. 77-87.
13. Тригуб О.В., Ляшенко В.В., Куценко О.М., Бараболя О.В., Короткова І.В., Ляшенко К.В. Аналіз біологічних властивостей і господарських показників рослин гречки в зоні південного Лісостепу України. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2022. № 2. С. 37-44. <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2022-2-37-44>
14. Шапаренко Б.М. Баган А.В. Вимоги виробництва до сортів гречки. *Студентська наукова конференція Полтавської державної аграрної академії*, 16-17 квітня 2020 р. Полтава: РВВ ПДАА, 2020. С. 15-17.
15. Шевченко Н.В. Принципи підбору сортів гречки в умовах зміни клімату. *Таврійський науковий вісник*. № 137. С. 351-357. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.137.41>
16. Шляхтурова С.П. Підвищення продуктивності гречки в умовах північної частини Лісостепу. *Збірник наукових праць Національного наукового центру «Інститут землеробства НААН»*. 2014. Вип. 4. С. 67-72.
17. Яцишен О.Л. Стан та перспективи селекції гречки в Україні. *Збірник наукових праць ННЦ «Інститут землеробства УААН»*. 2010. Вип. 3. С. 247-252.
18. Shakalii S.M., Bahan A.V., Golovash L.M. Evaluation of grain properties of buckwheat depending on variety. *Modern engineering and innovative technologies*. 2024. Iss. 33, pt. 1. P. 123–127. DOI: 10.30890/2567-5273.2024-33-00-017
19. Shakalii, S., Yurchenko, S., Bahan, A., & Marinich, L. The influence of the variety on the manifestation of economic – valuable characters of buckwheat. *Scientific Progress & Innovations*. 2023. Vol. 26, No. 2. P. 51-55. <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.02.09>.

REFERENCES:

1. Bilonozhko, V.Ya., Berezovskyi, A.P., Poltoretskyi, S.P. & Poltoretska, N.M. (2010). Ahrobiolohichni ta ekolohichni osnovy vyrobnytstva hrechky: monohrafiia [Agrobiological and ecological foundations of buckwheat production: monograph]. Mykolaiv: Vydavnytstvo Iryny Hudym, 332 p. [in Ukrainian]
2. Vilchynska, L., Kaminna, O. & Dyanchuk, M. (2018). Seleksiia hrechky dlia umov Lisostepu Ukrainy [Buckwheat breeding for the conditions of the forest-steppe of Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho ahrarynoho universytetu*. Ser. Ahronomiia. 22, 148–152 [in Ukrainian]
3. Vilchynska, L.A., Horodyska, O.P. & Dyanchuk, M.V. (2020). Seleksiia hrechky na stiikist do nespryiatlyvykh faktoriv navkolyshnoho seredovyscha. *Fakty eksperymentalnoi evoliutsii orhanizmiv* [Selection of buckwheat for resistance to adverse environmental factors. Factors of experimental evolution of organisms]. 27, 55–60. DOI: 10.7124/FEEO.v27.1302. [in Ukrainian]
4. Derzhavnyi reiestr sortiv, prydatnykh dlia poshyrennia v Ukraini [State Register of Varieties Suitable for Distribution in Ukraine]. 2026. <https://me.gov.ua/view/16578269-2d32-4855-8c70-cd3d084a4a8c> [in Ukrainian]
5. Ieshchenko, V.O., Kopytko, P.H., Opryshko, V.P. & Kostohryz, P.V. (2005). Osnovy naukovykh doslidzhen v ahronomii [Fundamentals of scientific research in agronomy]. Diia, 288 p. [in Ukrainian]
6. Informatsiino-dovidkova systema "Sort" [Information and reference system "Sort"]. <http://sort.sops.gov.ua/> [in Ukrainian]
7. Kozachenko, M.R., Vasko, N.I., Solonechnyi, P.M. & Naumov, O.H. (2014). Novi formy yachmeniu yaroho, stvoreni metodom hibrydyzatsii [New forms of spring barley created by hybridization]. *Seleksiia i nasinytstvo*. 106, 42-51 [in Ukrainian]
8. Muzafarova, V.A., Padalka, O.I., Riabchun, V.K. & Petukhova, I.A. (2015). Adaptyvnist zrazkiv kolektsii pshenytsi miakoi yaroi do umov skhidnoi chastyny Lisostepu Ukrainy [Adaptability of samples of the soft spring wheat collection to the conditions of the eastern part of the Forest-Steppe of Ukraine]. *Henetychni resursy roslyn*. 16, 42-50 [in Ukrainian]

9. Rybalchenko, A.M. & Bahan, A.V. (2026). Analiz sortovykh resursiv nutu zvychainoho za kompleksom hospodarsko-tsinykh oznak v Ukraini [Analysis of varietal resources of common chickpea by the complex of economically valuable traits in Ukraine]. *Ukrainskyi zhurnal pryrodnychukh nauk*. 15, 185-193 <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.15.2026.18> [in Ukrainian]
10. Rybalchenko, A.M. & Ivanenko, R.S. (2024). Otsinka sortovykh resursiv horokhu za kompleksom hospodarsko-tsinykh oznak v umovakh Lisostepu Ukrainy [Assessment of pea varietal resources according to a complex of economically valuable traits in the conditions of the Forest-Steppe of Ukraine]. *Tavriyskiy naukovyi visnyk*. 139, 31-40 <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.139.2.5> [in Ukrainian]
11. Tryhub, O.V. (2019). Ahrobiolohichniy pidbir sortiv hrechky za produktyvnymy oznakamy [Agrobiological selection of buckwheat varieties based on productive characteristics]. *Svitovi roslynni resursy: stan ta perspektyvy rozvytku: materialy V Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (7 chervnia 2019 r., m. Kyiv)*. Vinnytsia : TOV «TVORY» 57–60 [in Ukrainian]
12. Tryhub, O.V. (2016). Dzherela produktyvnosti ta adaptyvnosti hrechky [Sources of productivity and adaptability of buckwheat]. *Henetychni resursy roslyn*. 18, 77-87 [in Ukrainian]
13. Tryhub, O.V., Liashenko, V.V., Kutsenko, O.M., Barabolia, O.V., Korotkova, I.V. & Liashenko, K.V. (2022). Analiz biolohichnykh vlastyvoستي i hospodarskykh pokaznykiv roslyn hrechky v zoni pivdennoho Lisostepu Ukrainy [Analysis of biological properties and economic indicators of buckwheat plants in the southern forest-steppe zone of Ukraine]. *Visnyk Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva*. 2, 37-44. <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2022-2-37-44> [in Ukrainian]
14. Shaparenko, B.M. & Bahan, A.V. (2020). Vymohy vyrobnytstva do sortiv hrechky [Production requirements for buckwheat varieties]. *Studentska naukova konferentsiia Poltavskoi derzhavnoi ahrarynoi akademii, 16-17 kvitnia 2020 r.* Poltava: RVV PDAA, 15-17 [in Ukrainian]
15. Shevchenko, N.V. (2024). Pryntsyipy pidboru sortiv hrechky v umovakh zminy klimatu [Principles of selecting buckwheat varieties in conditions of climate change]. *Tavriyskiy naukovyi visnyk*. 137, 351-357. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.137.41> [in Ukrainian]
16. Shliakhturova, S. P. (2014). Pidvyschennia produktyvnosti hrechky v umovakh pivnichnoi chastyny Lisostepu [Increasing buckwheat productivity in the northern part of the Forest-Steppe]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho naukovooho tsentru «Instytut zemlerobstva NAAN»*. 4, 67-72 [in Ukrainian]
17. Iatsyshen, O.L. (2010). Stan ta perspektyvy selektsii hrechky v Ukraini [Status and prospects of buckwheat breeding in Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats NNTs «Instytut zemlerobstva UAAN»*. 3, 247-252 [in Ukrainian]
18. Shakalii, S.M., Bahan, A.V. & Golovash, L.M. (2024). Otsinka vlastyvoستي zerna hrechky zalezchno vid sort [Evaluation of grain properties of buckwheat depending on variety]. *Modern engineering and innovative technologies*. 33, 123–127. DOI: 10.30890/2567-5273.2024-33-00-017 [in Ukrainian]
19. Shakalii, S., Yurchenko, S., Bahan, A. & Marinich, L. (2023). Vplyv sortu na proiav hospodarsko-tsinykh

oznak hrechky [The influence of the variety on the manifestation of economic – valuable characters of buckwheat]. *Scientific Progress & Innovations*. 26 (2), 51-55 <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.02.09> [in Ukrainian]

Баган А.В., Шакалій С.М., Рибальченко А.М. Аналіз сортових ресурсів гречки їстівної (Fagopyrum esculentum Moench.)

Мета. Аналізування показників господарської придатності та прояву морфологічних ознак сортів гречки їстівної.

Методи. Об'єктом досліджень був 21 сорт гречки їстівної різного еколого-географічного походження: Антарія, Володар, Воля, Дея, Ескалар, Крупинка, Медова, Ольга, Петропавлівська, Подільська, Покровська, Рута, Селяночка, СИН-3/02, Слобожанка, Софія, Сумчанка, Українка, Христина, Ювілейна 100, Ярославна. Вивчали наступні показники господарської придатності: урожайність, маса 1000 зерен, висота рослини, тривалість вегетаційного періоду, вміст білка, пливчистість. Досліджували прояв морфологічних ознак: рослини (тип росту, загальна кількість суцвіть, час досягання), стебла (антоціанове забарвлення, за довжиною, кількість вузлів), квітки (розмір, забарвлення пелюсток), насінини (за довжиною, форма, забарвлення шкірки). Статистичну обробку показників господарської придатності гречки їстівної визначали методом варіаційного аналізу.

Результати. Показники господарської придатності сортів гречки їстівної відповідно становили: урожайність – 1,79-2,77 т/га, маса 1000 зерен – 27,4-31,9 г, висота рослини – 87,5-115,5 см, тривалість вегетаційного періоду – 70-101 діб, вміст білка – 14,8-17,3 %, пливчистість – 18,5-23,9 %. За проявом морфологічних ознак сортів гречки їстівної домінували наступні їх ступені виявлення: рослини з індетермінантним типом росту, великою кількістю суцвіть та середнім часом досягання; довге стебло із помірним антоціановим забарвленням та великою кількістю вузлів; великий розмір квітки із білим забарвленням пелюсток; середньої довжини або довга насінини, ромбічної форми, із помірно-коричневим забарвленням шкірки.

Висновки. Показники господарської придатності досліджуваних сортів гречки їстівної характеризувалися слабким варіюванням ознак, лише показник урожайності мав варіювання середньої сили.

Ключові слова: сорт, показники господарської придатності, морфологічні ознаки, ступінь виявлення ознаки, ступінь варіювання ознаки.

Bahan A.V., Shakalii S.M., Rybalchenko A.M. Analysis of varietal resources of buckwheat (Fagopyrum esculentum Moench.)

Objective. Analysis of economic suitability indicators and manifestation of morphological features of buckwheat varieties.

Methods. The object of research was 21 varieties of buckwheat of different ecological and geographical origin: Antaria, Volodar, Volya, Deya, Eskalar, Krupynka, Medova, Olga, Petropavlivska, Podilska, Pokrovska, Ruta, Selyanochka, SYN-3/02, Slobozhanka, Sofia, Sumchanka, Ukrainka, Khrystyna, Yuvileina 100, Yaroslavna. The following economic suitability indicators were studied: yield, weight of 1000 grains, plant height, duration of the growing season, protein content, filminess. The manifestation

of morphological features was studied: plants (growth type, total number of inflorescences, ripening time), stems (anthocyanin color, length, number of nodes), flowers (size, color of petals), seeds (length, shape, skin color). Statistical processing of economic suitability indicators of buckwheat was determined by the method of variational analysis.

Results. The economic suitability indicators of buckwheat varieties were: yield – 1.79-2.77 t ha⁻¹, weight of 1000 grains – 27.4-31.9 g, plant height – 87.5-115.5 cm, duration of the growing season – 70-101 days, protein content – 14.8-17.3 %, filminess – 18.5-23.9 %. The following degrees of detection dominated in terms of the manifestation of morphological features of buckwheat varieties:

plants with an indeterminate growth type, a large number of inflorescences and an average ripening time; long stem with moderate anthocyanin color and a large number of nodes; large flower size with white petals; medium-length or long seeds, rhombic in shape, with a moderate brown skin color.

Conclusions. The economic suitability indicators of the studied varieties of buckwheat were characterized by weak variation of traits, only the yield indicator had a variation of medium strength.

Key words: variety, economic suitability indicators, morphological traits, degree of detection of the trait, degree of variation of the trait.

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026